

no esta en la custodia del

D. CONRADI BRVNI
IVRECONSULTI OPERA TRIA,
NVNC PRIMVM ÆDITA

☞ DE LEGATIONIBVS
LIBRI QVINQVE: CVNCTIS IN REPVB.
VERSANTIBVS, AVT QVOLIBET MAGISTRATV
fungentibus peruites, & lectu iucundi.

DE CÆREMONIIS LIBRI SEX:
AD VERAM PIETATEM DEI QVE CVLTVM,
contra errores & abusus, viam ostendentes.

DE IMAGINIBVS LIBER VNVS:
EX OMNI DISCIPLINARVM GENERE
copiose differens,

CVM TRIBVS INDICIBVS, IN QVIBVS MAGNA
variarum rerum commemoratio breuissime
lectori proponitur.

Plura deinceps eiusdem Authoris opera, in Mercatu
proximo, Deo propitio ædentur.

ECCLESIASTICI XX & XLI
Sapientia abscondita, & thesaurus inuisus: que utilitas in utroq;?

Cum Gratia & Priuilegio Sacrarum Cæsaris ac Regis
Rom. Maiestatum, Ad Septennium.

In honorem & profectum totius Germanie, præsertim INFERIORIS, que
Dei cultu & Reipub. statu florentissima est.

EX OFFICINA FRANCISCI BEHEM
Typographi, Moguntie apud S. Victorem.

M. D. XLVIII.

Num. 47. cap. 6. num. 22. 26

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM

*Exemplum ueri Pelicanum cernis amoris
Qui reficit pullos ipse cruore suos.
Sic amor est Christi, qui nobis sanguine fuso
Restituit uitam, ac in cruce regna dedit.*

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI ET DOMINO,

DOMINO OTHONI, S. ROM. ECCLESIAE CAR-

dinali, & Episcopo Augustano, Domino suo

Clementissimo. CON. BRVNVS

S. P. D.

Quidem in ea semper fui sententia, Re-
uerendissime pater, idemq; Clementissi-
me Princeps & domine: ut inter omnia
Reipublicae munera (quae quidem mul-
ta sunt) nullum, neq; officij necessitate,
& utilitate: neq; rerum gerendarum, cau-
sarumq; magnitudine, uarietate atque
difficultate: neq; eorum qui gerunt pru-
dentia, consilio, & industria: neq; di-
gnitatis, & honorum splendore, aequae

Legationis
munus in Re-
pub. praecellen-
tissimum.

amplitudine, cum uno Legationis munere conferri possit. Idq; nec temere,
neq; nullis, nec omnino malis (ut opinor) argumentis & rationibus. Pri-
mum enim cum uaria sint ingenia eorum, qui Respub. administrant,
Alijs quidem negotia publica per se deliberantibus, & conficiantibus;
propria uidelicet prudentia & consilio suffultis, Alijs nihil nisi adhibi-
tis Consiliarijs, agentibus, Alijs ita superbis & insolentibus, ut ta-
meesi consiliorum ipsi prorsus inopes sint: tamen consilij suis uel nullos ad-
hibeant Consiliarios, uel si quibus utuntur, in speciem tantum adhibeant:
nimirum his ipsis parendi magis necessitate imposita, quam suadendi fa-
cultate permessa. Quod Xerxes fecisse ferunt, qui Graeciae bellum indi-
clurus, ascitis ad se Asiae Principibus: Ne uiderer, inquit, meo tantum
usus consilio, uos contraxi: ceterum mementote, magis parendum uobis,
quam suadendum. In hac, inquam, eorum qui Respublicas administrant,
ingeniorum diuersitate, multa certe negotia sunt, quae commode nisi per
Legatos expediri non possunt. Cuiusmodi sunt, quae cum absentibus
aguntur, nec literis tuto commendantur, & quibus ipsi interesse non pos-
sunt: uel si possunt, tamen ne intersint, & dignitatis eorum & honestatis
ratio uceat. Adde inter haec quaedam esse, quae ut per epistolae geri non
possunt, ita nec quibus omnino modis agenda sint, ullis mandatorum for-
mulis praescribi potest: ut quae a praesentibus tantum monstrantur, & in
quibus cum rebus ipsis deliberandum, & saepe etiam in barena (ut dici-
tur) consilium capiendum est. Deinde utilitatem huius muneris, nego-

Varia inge-
nia Principu
& Magistra-
tum.

Superbia Xer-
xis in consul-
tando.

Necessarias
esse Legator
um.

AD LECTOREM IO. COCHLÆVS.

ANno superiore, atq; etiam hoc anno, quædam librorum excellentissimæ uiri D. Conradi Bruni fragmenta, in publicum spargi curauimus, ut exploraremus in ijs, quo animo, qua gratia ipsos lecturus sis libros, ubi euulgati fuerint. Non enim paruo aut laborum aut impensarum onere possunt huiusmodi opera per Typographos in publicum emitti. Cum igitur per huiusmodi fragmenta satis probe intellexerimus, operæ precium fore, ut illius uiri opera primo quoq; tempore in orbem diuulgentur: alacriter rem, Deo Duce & Authore aggressi sumus: Quamuis ambiguus esset adhuc per seclærum importunitates rerum status in Germania. Et tanta quidem cum instantia rem ceceptam profecuti sumus, ut licet omnium Clementissimo Domino ac Indulgentissimo Patrono meo, FERDINANDO, Regi Rom. Vng. Bohe. &c. nihil non debeam, pro summa eius in me, postremum & infimum Sacellanum suum, autoritate grauiq; & beneficentia: supplicissime tamen rogauerim illius Maiestatem, per piissimum & integerrimum uirum, R. D. VREANVM, Episcopum Labacensem, Regiæ Pietatis supremum Eleemosynarium: qui iussu regio per literas me hinc auocabat: ut pro hac uice clementissimè permitteret, me hic subsistere, & operibus iam ceceptis totamente summisq; conatibus insistere ac insudare, & nõ cogeret iussu & autoritate sua, me hæc cecepta relinquere, atq; Augustã redire, ut ibi sisterẽ (nescio quas ob causas) paruitatẽ meã sacratissimo eius conspectui. Quod equidem nõ ob aliud nõc refero, nisi ut hinc tu intelligas benigne lector, quantũ debeat Pissimo Regi nostro, pro hisce D. Bruni operibus, quicquid eruditionis, pietatisq; & ædificationis ex eis per nos ad te peruenerit. Si enim hac æstate Augustam me redire oportuisset, tu, Pie lector, ex D. Bruni operibus nihil commodi aut solati hoc in mercatu Francfordiensi percipere posses. Nisi enim ego ipse & laborum & impensarum onus, etiam ultra uires meas, strenuè subissem, atq; insangabiliter per Dei gratiam & adiutorium, pondus dici & æltus (ut in Parabola habet Euangelium) portassem, opus hoc nequaquam potuisset hac æstate compleri. Quod profecto tibi commemoratum uolo, non ut ullam gratiæ aut laudis partem mihi acceptam referas (cum ego ingenuè agnoscam, me huic & oneri & operi minime parem aut sufficientem esse) sed ut Deo Opt. Max. gratias piè agas habeasq; pro hoc benigne impartito tibi sanæ doctrinæ thesauro. Nam, ut de alijs D. Bruni libris & operibus hic nihil dicam, Certe illi Quinq; libri de Legationibus, tantum doctrinæ pietatisq; & honestatis uberatẽ tibi pollicentur ac præ se ferunt, ut à me nihil lectũ aut uisum fuisse intra XL. annos existimẽ, quod huic operi iure præferri, aut etiam ex bono & æquo dignè conferri queat. Quod equidem dictum uolo citra cuiuscunq; docti aut boni Authoris iniuriam. Ego certe nullum alium scio, neq; ex uetustioribus neq; ex recentioribus iure consulist qui ullam materiam aut Quæstionẽ iuris, ita tractauerit ampliter, subtiliterq; ac uenuste, per omne genus disciplinarũ, ex tanta optimorũ Authorum sylua, & ex tanta rerum gestarum cõmemoratione: appositissimãq; exploratã ad legis morumq; & iustitiæ præcepta applicatione, quantã admirabili memoria atq; dexteritate ingenij, adducit ubiq; in his Quinq; libris D. Brunus. Quanta est hic, obsecro, copia allegationũ, & breuissime quidẽ adnotata, ex omni librorum & disciplinarum genere? Ex sacris literis utriusq; Testamenti, Ex textu utriusq; iuris, Ex antiquis & probatis Ecclesiæ Doctoribus, Ex iureconsultorum amplissimis ac subtilissimis cõmentarijs, disputationibusq; & consilijs, atq; alijs innumeris eorum scriptis & tractatibus. Ex latissimo campo Historicorum tum Ethnicorum tum Christianorũ & Iudæorum, & quidem selectissimorum, quorum autoritas & fides à nullis recte doctis rejci solet.

Fragmenta operum D. Bruni præmissa.

Regi Ferdinando debetur gratiarum actio.

Excellentia operis de Legationibus.

Copiosissima optimorum Authorum allegatio.

D. BRVNI DE LEGATIONIBVS LIBER PRIMVS, DE

PERSONIS EORVM QVI MITTVNT LEGA-

tos, deq; Mandatis & rebus Lega-
tionum.

*Sermonem hominibus humane societatis conseruandæ causa datum
esse, deq; uario tam inter præsentés quam absentes
sermonis usu. Cap. I.*

Aristoteles in ijs libris, quos de Republica scripsit, homini sermonē ob id datum esse, scribit quod hoc animal ad societatem natum sit: Tum ad eam con-

Lib. 1. Politicorum.

Sermo ad humanam societatem necessarius.

aliandam conseruandamq; omnium maxime necessarium esse sermonem; aptissimum scilicet utilitatum & damnorum ostendendorum instrumentum. Cum enim cætera animalia, quæ iucundis & molestis rebus mouentur, uocē habeant, qua ueluti signo hæc inter se significare possunt: Solus homo, boni & mali, tum etiam iusti & iniusti, aliarumq; uirtutum, quibus humana societas conseruatur, sensum habet: quorum quidem absq; sermone nullus usus esse potest. Quod ipsum, tot hominum conuentiones, contractus, & uariæ rerum permutationes, & commercia: quibus inter se homines utilitates communicant, adeoq; iustitiam exercent: quæ tamen sine sermone exerceri non possunt, facile demonstrant. Quamobrem recte Cicero, orationem humanæ societatis conciliatricem uocauit.

Cicero lib. 1. de Inuentione.

Quemadmodum autem uariæ sunt humanarum actionum et negotiorum qualitates, & conditiones: Quippe quædam inter præsentés tantum commodè aguntur, quædam inter absentes, quædam nihil prohibet siue illo siue alio quopiam modo explicentur: Ita & in tractandis negocijs uariis est sermonis usus.

Idem lib. 1. de Legibus.

Quædam enim feliciter uoce inter præsentés comunicata peraguntur: quæ sunt quæ occulta esse oportet, ut ea in aurem (uti prouerbio dici solet) magis dici conueniat, quam in publicum proferri, uel literis committi. Tum sæpe etiam uidemus citius impetrari aut expediri, quæ quis propria uoce, coram postulauerit egeritue, quam quæ per literas aut nuncios expedienda procurat: Tum, quod literæ interdum arte conficiæ creduntur: nec tanta fides nuncijs quanta ipsis dominis, quorū negocia tractantur, adhibetur: Tuodi, quod uia uox & uultus ipsius domini præsentis, magis quam mortuæ literæ, aut uox stupidi cuiuspiam nuncij, commouent. Et re-

Efficacior est sermo inter præsentés, q̄ scriptura.

B etius

D. CONRADI BRVNI
IVRECONSULTI, DVCVM BAVARIÆ
CANCELLARII, DE CÆREMONIIS LIBRI SEX, CVLTVS
Dei ac pietatis antiquæ speculum, & insigne
monumentum.

DEUTERONOM. IIII.

*En populus sapiens & intelligens, gens magna: nec est alia Natio
tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster
adesit cunctis obsecrationibus nostris: Quæ enim est alia gens sic in-
clyta, ut habeat Cæremonias, iustasq; iudicia, & uniuersam le-
gem, quam ego proponam hodie ante oculos uestros?
Custodi igitur temetipsum & animam
tuam sollicite.*

I. CORINTH. XIII.

Omnia autem honestè & secundum ordinem fiant in uobis.

DE IMAGINIBVS
LIBER D. CONRADI
BRVNI IVRECONSULTI, CANCELLARII
LANDESHVTENSIS, IN BAVARIA, CATHOLICA
Germaniæ Prouincia, aduersus Iconoclastas.

1. Corinib. 15.

*Sicut portauimus imaginem terreni, portemus
& imaginem celestis.*

*Stulte quid est mundus, moris nisi causa futura?
Eis vult in uitijs, en perit ille suis.*

1. IOAN. 2.

*Mundus transi, & concupiscentia eius. Qui
ante facit uoluntatem Dei manet in eternum.*